

**Protokoll fra møte i Faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern) i VKM fredag
14. oktober 2005 klokken 10.00-14.00**

Deltakere:

Fra Faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern):

Wenche Farstad (møteleder), Jon M. Arnemo, Bjarne O. Braastad, Kåre Fossum, Brit Hjeltnes, Tore Håstein og Rune Waagbø

Forfall:

Knut E. Bøe, Jon Erik Juell og Paul S. Valle

Fra Mattilsynet:

Ingen representanter fra Mattilsynet var til stede under behandling av de aktuelle sakene

Fra sekretariatet til VKM:

Siamak Yazdankhah - tilstede under diskusjon av sak 4, "andre saker"
Ingrid Slaatto Næss, koordinator for FG8 (Ref.)

Forkortelser benyttet i protokollen:

- FG8: Faggruppe dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern)
- FG5: Faggruppe for forurensninger, naturlige toksiner og medisinerester i matkjeden
- FG6: Faggruppe for fôr til terrestriske og akvatiske dyr
- FG1: Faggruppe for smittestoffer og hygiene
- HK: Hovedkomité
- MT: Mattilsynet
- RV: Risikovurdering

VKM: Vitenskapskomiteen for mattrygghet

Forklaring til nummerering av dokumentene: ÅÅ/xNN-d

ÅÅ er tosifret årstall

x er nr. på faggruppen saken kommer fra (1-8, eller 0 for hovedkomiteen)

NN er fortløpende nummerering fra 1-99

d er nr på dokument i saker hvor det finnes flere enn ett dokument

Når en sak behandles i flere grupper følger samme saksnummer dokumentet, dvs. saksnummeret kommer fra den gruppen der saken først blir behandlet.

Sak 1: Velkommen, forfall og habilitet

Leder for faggruppen, Wenche Farstad, ønsket velkommen til møtet i Faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd (dyreverv). Ingen meldte seg inhabile for behandling av aktuelle saker på dagsorden. Brit Hjeltnes meldte fra om at tidligere innmeldte mulige habilitetskonflikt vedrørende saken om import av tropiske reker fra Hawaii ikke vil gjelde.

Sak 2: Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Innkallelse og forslag til dagsorden for møtet ble godkjent uten endringer. Faggruppeleder oppsummerte kort protokollen fra forrige faggruppemøte, men det ble ikke ansett nødvendig å foreta en nærmere diskusjon av de enkelte sakene.

Sak 3: Saker fra møte i Hovedkomiteen

Faggruppeleder oppsummerte hovedtrekk fra Hovedkomitémøtet på Ås 11. oktober 2005. Spesielt ble saken vedrørende helse- og miljøvurdering knyttet til antibiotikaresistensgener i GMO og saken vedrørende helhetssyn på fisk omtalt. Det ble enighet om at sekretariatet sender ut den endelige vurderingen vedrørende helse- og miljøvurdering knyttet til antibiotikaresistensgener i GMO til Faggruppe 8 når den foreligger.

Sak 4: Saker som skal behandles på møtet**Saker som har vært behandlet i faggruppen siden forrige møte:****Pelsdyrfôr**

Risikovurdering av dødfiskensilasje og fiskeavskjær til bruk i pelsdyrfôr (saksnummer 04/806).

Mattilsynet ønsket en vurdering av faren for spredning av fiskesykdommer ved bruk av dødfiskensilasje uten varmebehandling i pelsdyrfôr og faren for spredning av fiskesykdommer ved bruk av uensilerte biprodukter til pelsdyrfôr fra anlegg som slakter oppdrettsfisk. En *ad hoc*- gruppe bestående av representanter for FG8, FG1 og FG6 ble nedsatt for å arbeide med vurderingen. I tillegg har to eksterne fagpersoner utenfor VKM bidratt til vurderingen. På bakgrunn av *ad hoc*-gruppens rapport, ble det utarbeidet en risikovurdering som ble levert Mattilsynet 5. oktober. Den endelige versjonen av vurderingen ble delt ut til gruppens medlemmer.

Status for øvrige saker i faggruppen**Avhorning og kastrering av kje og kalv**

Forespørsel om risikovurdering fra Vitenskapskomiteen - dyrevernmessige konsekvenser ved avhorning og kastrering av kje og kalv (saksnummer 05/806).

Som en oppfølging av dyrevelferdsmeldingen har Mattilsynet bedt Vitenskapskomiteen foreta en risikovurdering vedrørende dyrevernmessige konsekvenser relatert til ulike metoder for avhorning og kastrering av kje og kalv. Det ble besluttet å oppnevne en *ad hoc*-gruppe bestående av representanter fra ulike fagmiljøer og med Jon M. Arnemo fra faggruppen som koordinator for arbeidet. *Ad hoc*-gruppen skal utarbeide et bakgrunnsgrunnlag for en samlet risikovurdering fra FG8. Det har vært nødvendig med en diskusjon med Mattilsynet for å oppklare begreper og ordlyd i bestillingen. Det ble besluttet at sekretariatet distribuerer disse presiseringene til gruppen. Videre ble det bestemt at Jon Arnemo inkluderer presiseringene i et forslag til nytt oppdragsbrev som sendes Mattilsynet. Det ble i tillegg tatt opp til diskusjon

hvorvidt avhorning og kastrering av sau også burde omtales i risikovurderingen i og med at det meste av litteraturen på temaet finnes på denne arten. Dette ble i etterkant av faggruppemøtet diskutert med Mattilsynet, men det ble ikke ansett som et behov for Mattilsynet å få vurdert avhorning og kastrering av sau. Frist på levering av risikovurderingen ble i etterkant av faggruppemøtet søkt utsatt til 1. februar 2005. Dette ble akseptert av Mattilsynet.

Produksjon av 0-årssmolt

Forespørsel til Vitenskapskomiteen om risikovurdering av produksjon av 0-årssmolt (saksnummer 05/807).

Som en oppfølging av dyrevelferdsmeldingen har Mattilsynet bedt Vitenskapskomiteen foreta en fiskevelferdsmessig risikovurdering av produksjon av 0-årssmolt. Sekretariatet gav en kort orientering om status i saken. Det ble på forrige faggruppemøte 22. august konkludert med at oppdraget har et slikt omfang at det bør settes ut til utredning til en aktuell institusjon, evt. i samarbeid med flere miljøer. Faggruppen avventer tilbakemelding fra aktuelt miljø. Frist på risikovurderingen er satt til 1. mai 2006.

Import av tropiske reker fra Hawaii

Forespørsel fra Vitenskapskomiteen om risikovurdering av import av tropiske reker fra Hawaii (saksnummer 05/805)

Faggruppeleder gav en kort orientering om status i saken. Det har vært avholdt et nytt møte med Mattilsynet og Vitenskapskomiteen, og Mattilsynet har reformulert et oppdragsbrev på et mer generelt grunnlag enn tidligere. Faggruppeleder oppfordret til at faggruppen nedsetter en *ad hoc*-gruppe som skal utrede problemstillingene vedrørende import av tropiske reker fra Hawaii. Det ble besluttet at sekretariatet skal sende ut revidert forslag til oppdragstekst til faggruppen slik at faggruppen kan bidra med kommentarer og innspill. Det ble foreslått å stille spørsmål til Mattilsynet om dyrevelferdsaspektet vedrørende transport og hold av tropiske reker også burde inkluderes i bestillingen. Endelig ordlyd formuleres i et nytt oppdragsbrev fra Mattilsynet som så oversendes Vitenskapskomiteen. Frist på oppdraget er foreslått til utløpet av mai 2006.

Andre saker

Koordinator fra FG1 (faggruppe for smittestoffer og hygiene) orienterte om to nye saker som blir et samarbeid bl.a. mellom FG8 og FG1. Den første gjelder en ny bestilling fra Mattilsynet som angår salmonella i fôr. FG1 har allerede gjort et selvinitiert arbeid på salmonella i fiskefôr, og det ble diskutert hvordan dette arbeidet kan inngå i en ny vurdering som også skal inkludere problemstillinger vedrørende salmonella i landdyrfôr. Det ble besluttet at FG8 går inn i dette arbeidet med Kåre Fossum som gruppens representant. Det skal nedsettes en *ad hoc*-gruppe som begynner med å utarbeide en risikovurdering. Frist på vurderingen er satt til 21. mars 2006.

I lys av flere utbrudd av smittsom fugleinfluenza i Europa i løpet av de siste ukene har Mattilsynet på oppfordring fra Mat- og Landbruksdepartementet bestilt en risikovurdering fra Vitenskapskomiteen på introduksjon av aviært influensavirus til Norge. Det ble besluttet å nedsette en *ad hoc*-gruppe med bl.a. representanter fra FG1 og FG8 i tillegg til representanter fra aktuelle fagmiljøer. Det ble besluttet at Paul S. Valle blir FG8s representant i *ad hoc*-gruppen. Vurderingen skal utgå fra Hovedkomiteen, og risikovurderingen skal være ferdig 15. januar 2006.

Sak 5: Oppfølging av saker fra forrige møte i faggruppen

Ingen saker var satt opp på agendaen som oppfølging fra forrige møte i faggruppen.

Sak 6: Orientering fra ad hoc-grupper/undergrupper eller lignende

Kåre Fossum, medlem av *ad hoc*-gruppen for risikovurdering vedrørende upasteurisert melk, orienterte kort om arbeidet så langt i arbeidsgruppen. Arbeidet ledes av FG1. Det ble presisert at vurderingen skal ha humanmedisinsk fokus og at dyrehelsemessige aspekt ikke skal omtales. Dermed blir vurderingen ikke sendt på høring i FG8.

Sak 7: Saker til hovedkomiteen

Ingen saker var satt opp til diskusjon under dette punktet på agendaen.

Sak 8: Møter o.a. av felles interesse

Sekretariatet informerte kort om: Welfare Quality conference;” Science and society improving animal welfare” som skal arrangeres i Brussel, 17.-18. November 2005. Welfare Quality er et europeisk interdisiplinært forskningsprosjekt som arbeider med temaer vedrørende dyrevelferd i matvarekjeden. Prosjektet har blitt delfinansiert gjennom EUs 6. rammeprogram. Konferansen har som mål å presentere de første resultatene fra Welfare Quality prosjektet og legge til rette dialogen med berørte parter utenfor prosjektet. Sekretariatet orienterte også om en internasjonal skrapesykekonferanse som ble arrangert i Bergen 29. september til 1. oktober 2005 i regi av Veterinærinstituttet og der sekretariatet var tilstede. Konferansen samlet over 100 deltagere fra over 20 land. Hovedfokus på konferansen var: tiltak for å kontrollere skrapesyke, Nordisk modell, tiltak for å kontrollere skrapesyke, Nor98 og tiltak for å kontrollere skrapesyke i geiter.

Sak 9: Nytt fra sekretariatet

Sekretariatet orienterte kort om medietreningskurset som skal arrangeres for Vitenskapskomiteen 17.-18. november.

Sak 10: Nye møtedatoer

Ingen nye møtedatoer ble satt opp. Flere møtedatoer i 2006 skal avtales på neste faggruppemøte, fredag 11. november.

Sak 11: Eventuelt

En rapport fra EU om fiskevelferd ble delt ut til gruppens medlemmer til orientering. Kommisjonen i EU har lagt frem forslag til et nytt direktiv om fiskehelse. Det nye fiskehelsedirektivet skal erstatte eksisterende lovgivning som er foreldet. I forbindelse med de planlagte endringene har EU utgitt en ny rapport om velferd for oppdrettsfisk. Rapporten tar for seg emner som transport og slaktning av fisk, sulting av oppdrettsfisk, tetthet i merdene og vannkvalitet.

Det ble videre foretatt en kort orientering om aktuelle saker som nylig er behandlet i EFSA, European Food Safety Authority. Faggrupeleder orienterte om EFSA's nylige ferdigstilte vurdering om ”The impact of the current housing and husbandry systems on the health and welfare of farmed domestic rabbits”.

Jon Arnemo orienterte kort om en rapport om rabies hos flaggermus som er produsert av Norsk institutt for naturforskning (NINA). Sekretariatet skal sende ut rapporten til faggruppens medlemmer.

